

DR. E. LAMPE:

NEDELJA V HYDE-PARKU.

SOCIALNA STUDIJA.

nedeljo je London, kakor bi izumrl.

V soboto popoldne opaziš v najbolj prometnih ulicah že neko čudno vrvenje.

To ni tisti navadni, brzi promet, ki se vrši po stereotipnem pravilu: „Keep to the left!“¹⁾, po katerem se vali ena reka ob levi strani s tabo naprej, druga na desni v nasprotno smer, vozovi in pešci, vsi brez miru, ne oziraje se drug na drugega, vsak misleč le nase in na svoj „business“²⁾, brez ozira na soseda, sam brez znanca med tisočero množico — ne, v soboto okoli dveh popoldne opaziš že neko izpremembo. Banke v City se umiré, kmalu se začenjajo trgovine zapirati, in tuptam že zagledaš ljudi, ki s culicami ali majhnimi kovčegi hité proti prvi podzemski jami, po kateri jih pripeljejo sajaste in rjave stopnice doli k postaji mestne železnice, da pobegnejo iz mesta skozi temni rov vun na deželo, kjer si oddahnejo v zraku in svetlobi.

Nedeljski počitek na Angleškem se začinja namreč v soboto ob dveh popoldne in traja do ponedeljka ob sedmih zjutraj. To je pravi nedeljski počitek, ko je en dan res popolnoma prost in svoboden. Niti z vožnjo iz mesta in nazaj se nedelja ne oskruni, kajti Anglež vožnje nê smatra za zabavo in razvedrilo, ampak za delo, in zato jo opravi v delavnik.

Banke in velike trgovine torej nehajo poslovati v soboto ob drugi uri popoldne. Tedaj se blagajna zaključí in vrata zaklenejo. Manjše trgovine ostanejo še odprte do šestih zvečer. Ker se tudi meso in živila sploh v nedeljo ne prodajajo, pa nakupujejo

¹⁾ Drži se leve strani! — ²⁾ Opravek, kupčija.

živež do sobote opolnoči. V stranskih ulicah vidiš mesarje ob svitu bakelj, ki prodajajo in sekajo pozno v noč, in mimo njih se gnetejo gospodinje in kuharice. Opolnoči je vsega konec in nedelja je zagospodovala s svojim mirom nad ogromnim mestom.

V nedeljo vozijo samo oni vlaki, ki so neobhodno potrebni, tudi omnibusov kroži mnogo manj po mestu, delati pa ne vidiš nikogar. Vse je mirno, tiho in praznično. Nihče ne bi verjel, da bo čez štiriindvajset ur tu zopet šumelo in ropotalo od neštevilnih voz.

Kolik razloček med nedeljskim počitkom v Londonu in med nedeljskim nemirom na kontinentu! V Parizu in v marsikaterem italijanskem mestu ne poznaš skoro razločka med nedeljo in med delavnikom. Francoski delavec ali obrtnik v nedeljo ravno tako dela, kakor v delavnik, in na Italijanskem sem v marsikateri cerkvi na vratih čital lepake z napisom: „Posvečujte nedeljo! Ne kupujte v nedeljo! Kupujte samo pri tistih trgovcih, ki posvečujejo nedeljo!“ Angležu ni treba takih pozivov, ker se drži svojega nedeljskega počitka s trdovratnim konservativizmom, ki mu je lasten. Nekaj puritanskega zelotizma je v tej trdovratnosti, a ravno to spoštovanje nedeljskega počitka je tudi važen sociološki moment, ki daje angleškemu prometu njegov umerjeni in solidni značaj. Nedeljski počitek se razteza tudi na restavracije, ki se odpró šele zvečer ob šestih za glavni obed. Anglež smatra tudi obisk gostiln kot neko delo, ki se opravlja samo za potrebo, in zato se mu ne zdi primerno v nedeljo. Na kontinentu je narobe, kajti tu je nedelja šele pravi delavnik za oštirje.

Seveda se tudi na Angleškem skrivaj mnogo greši proti posvečevanju nedelje, in marsikateri Albionec se izgubi namesto v cerkev skrivaj v kako spelunko, kjer ob žganju ubija nedeljo in sebe. A to je nekaj nečastnega in vsaj javno nedovoljenega: Oficielno se nedelja spoštuje in praznuje.

Tako sem torej neko nedeljo hodil po Londonu in opazoval, kaj se godi. Ni bilo čisto mrtvo. Tuintam sem videl, kako so se zbirali ljudje in imeli nekake shode na javnih ulicah in trgih. Slišali so se govori, deloma politične, deloma verske vsebine. Neštevilne anglikanske sekte porabijo namreč nedeljo rade zato, da iščejo privrženecv kar na ulici in zato niso pridige na javnih cestah nič nenavadnega.

Dogovoril sem se s prijateljem Patrickom Ullathornom, da se snideva opoldne pod Marmornatim obokom. „Marble Arch“ je namreč vhod v svetovnoznani Hyde-Park, največje angleško zabavišče. Vstopil sem na mimovozeči omnibus, splezal po lestvici podobnih stopnicah na streho, odkoder sem dobro videl na vse strani in se vozil čez dolgo Oxford-Street proti parku.

Tisočera vrata neštivilnih trgovin so bila povsod zaprta. Bolj počasi so se pomikali ljudje v isti smeri proti parku. Kako veselo žuboré množice po pariških boulevardih, in kako dobrovoljen je Dunajčan, kadar hiti v svoj Prater! Anglež pa gre tudi v Hyde-Park tako flegmatično in mirno, kakor bi šel v šolo ali v cerkev. Ljudje se ne smejejo in ne pozdravljajo, kakor bi se jim tudi govorjenje zdelo neko hlapčevsko delo, ki je v nedeljo prepovedano.

„Marble Arch!“

Izstopili smo, in množice so se vsule skozi visoki marmornati portal v park. Iz belega marmorja je postavljen velik obok, posnetek Konstantinovega slavoloka v Rimu, ki služi tu kot vhod v zagrajeni Hyde-Park.

Takoj ob vhodu je s peskom posut prostor v polkrogu, od katerega vodijo ceste na vse strani. Tu sem videl gruče ljudi, ki so se zbirale okoli nekih govornikov, stoječih po stolih; nekateri so imeli tudi velike napise

in zastave. Spomnil sem se najprej kričaških vabivcev, ki nagovarjajo ljudi v cirkuse in panorame, a zdeli so se mi takoj preresni in prezamišljeni za ta posel. Preden sem uganil, kaj pomenijo ti govorniki, sem zagledal svojega ljubega Patricka.

„Dobro, da sva se našla“, je pričel, „sem že mislil, da se zgrešiva. Ali greva na izprehod po parku? Tu nama ne kaže ostati pri teh ‚Sunday-lecturerjih‘“.

„Pa poglejva vsaj, kaj imajo tu!“

„Ah, to je vsako nedeljo, grozna mešanica vsega mogočega in nemogočega. Pa stopiva nekoliko okolo njih.“

Govorilo je hkrati kakih dvanajst govornikov. Vsak je imel svojo lekcijo, ki jo je razlagal z večjim ali manjšim patosom. Prav nič se niso zmenili drug za drugega, in niti najmanje ni gledal nihče na to, ali mu poslušavci sledé ali ne: Govoril je dalje kakor stroj in se ni dal motiti od nikogar.

„To so večinoma najeti govorniki“, mi je razlagal Patrick. „Razne sekte, stranke in klubi pošiljajo sem ljudi, ki imajo ne baš prijetno nalogo, da cel dan govoré. Svojo lekcijo se naučé in jo neprenehoma ponavljajo, ljudje, ki se pridejo sem šetat, pa poslušajo in hodijo od enega do drugega. Tak ‚Sunday-lecturer‘¹⁾ je nekaka tovorna žival, ki prenaša ideje, človeški gramofon, ki se zjutraj navije in zvečer neha ves upehan in hripav.“

Res zanimivi prizori so se nama prikazali. Tu je bil napet velik plakat z napisom „Open Air Mission“²⁾. Pridigar je govoril nekaj nabožnega, in med presledki so okoli njega stoječi pristaši peli enoglasne kitice neke pobožne pesmi. Takoj dalje je bila velika zastava z napisom „Constitutional League“³⁾, pod katero je govornik razlagal dobrote konstitucionalnega življenja. Dalje sem čital velik napis „Polytechnic Young Mens Christian institution“⁴⁾. Okoli mladeniča, ki je tu razlagal „krščanski nauk“, je stal

1) Nedeljski bravec (pridigar).

2) Misijon pod milim nebom.

3) Konstitucionalna liga.

4) Krščanski nauk politehničnih mladeničev.

cel kolobar mladih mož. Kadar je zaklical pridigar „God is love!“¹⁾, se je ves zbor odkril in je zapel. Nekaj korakov na levo je plapolala velika rdeča zastava z belim križem, „West London Mission“²⁾ je naznanjal veliki napis, govornik je pa pridigal neko splošno krščanstvo, katerega smisel je bil: ljubezen do Boga in do bližnjega. „Restoration of Israel“ je naznanjal drug napis. Vjel sem nekaj besedi o neumrjčnosti telesa in o predestinaciji. „British Israel Lecture“ je bilo napisano na leseni tabli, pod katero je imel na mizi sin Abrahamov debelo hebrejsko biblijo in iz nje razlagal zgodbe o čakov in prerokov.

Na velikanski rdeči rjuhi je bilo z belimi črkami zapisano: „The public justice defense league“, pod katero je neutruden lecturer razlagal, kako se morajo sodišča reformirati. Mnogoobetajoči napis „Rational reforme league devoted to the abolition of the poverty and crime“³⁾, je privabil mnogo poslušavcev. Kdo se neki ne bi zanimal za nezmotljivo zdravilo, s katerimi hoče ta liga odpraviti s sveta vso revščino in vse zločine? Socialistično nadahneni govornik je slikal v zlatih barvah blažene čase, ko bo vsa zemlja skupen bratski raj in ne bo več nasilstva in sovraštva med ljudmi. Tiho so ga poslušali in nihče ni trenil, niti ugovarjal niti pritrjeval. Ljudje so hodili semintje, in kakor jim je kateri ugajal, so ga poslušali bolj ali manj pazljivo. Posebno me je zanimal veliki napis: „Propaganda of humanitarian Deisme for the conversion of Christians, Jews, atheists and other misbelievers and sinners“⁴⁾. Tu je razlagal bradat lecturer, da so vse vere napačne in pregrešne, in da je edino pravi le njegov „humanitarian deisme“, s katerim hoče ves svet osrečiti.

1) Bog je ljubezen.

2) Misijon zapadnega Londona.

3) Racionalistična reformna liga za odpravo revščine in zločina.

4) Propaganda človekoljubnega deizma za izpreobrnitev kristjanov, judov, brezbožnežev in drugih krivovercev in grešnikov.

In tako je šlo dalje. Ako je kak lecturer stopil s stola, da si malo oddahne, je že drugi zlezel nanj, da se ni pretrgala neprestana govorniška nit. Tu si slišal vse, kar si hotel: krščanski in poganski nauk, priporočanje prirodnega zdravilstva in komunistiške teorije, navduševal si se lahko za konstitucijo ali za anarhijo — vsak je govoril in poslušal, kar je hotel. Nobenega policista ni bilo blizu, in nihče ni videl kaj nevarnega v najbolj drznih trditvah. Ljudje so bili ob najgorostasnejših teorijah mirni in flegmatični, kakor da je vse popolnoma eno in isto, in so hodili od govornika do govornika, kakor se na sejmu ogleduje razstavljeno blago.

Stopila sva po poti proti središču ogromnega parka. Velikanska planjava je pokrita z zelenim travnikom, ki je presekan po belih potih, ob katerih raste košato drevje. Nasadov in okraskov ni nič, niti najmanjše stvari, ki bi spominjala dunajskega Pratra ali pariških Tuilerij. Da je le prostor ogromen in trava sočna, pa je Anglež zadovoljen. Semtertje se pase čreda ovac, po travi pa polegajo ljudje čisto svobodno in večinoma beró časopise. Prav lepo je videti dolgega Angleža, ki s cilindrom na glavi sedi v travi.

„Najbolj čudno se mi zdi“, rečem Patricku, „da vaši Sunday-lecturerji tako mirno razkladajo drug ob drugem svoje teorije. Pri nas bi se gotovo stepli, ako bi ljudje tako različnih nazorov delali propagando na istem prostoru za svoje stranke. In pa verske pridige tako pod milim nebom so za Evropca nekaj čisto novega.“

„Pri Angležih je to vsled svobodne propagande neštevilnih sekt popolnoma naravno. Tu se za versko sekto dela propaganda ravno tako, kakor za politično stranko. Razne sekte tvorijo tudi neko strankarsko celoto. Imajo svoje cerkve in same vzdržujejo svoje šole, ker je šolska avtonomija v Angliji jako prosta. Državna cerkev izgublja vedno več svojih vernikov, in ljudi, ki ob nedeljah ne hodijo v cerkev, lové verske ločine na ta način v svoje okrilje. Katoličani se tega sredstva ponavadi ne poslužujejo, vendar poš-

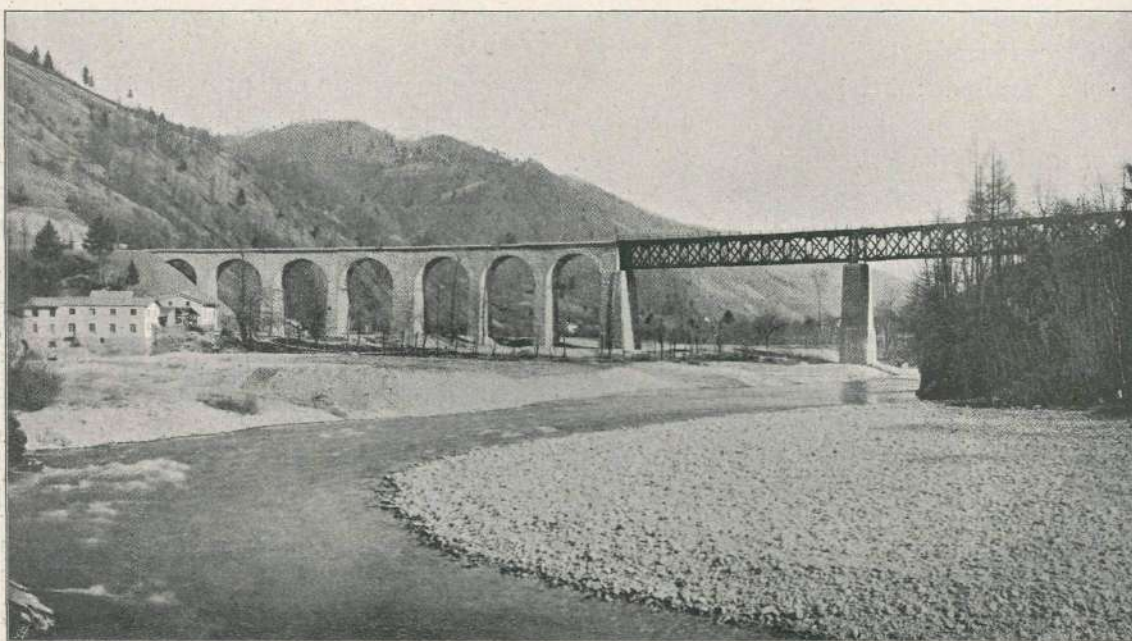
ljejo tudi večkrat kakega lecturerja, zlasti če je treba zavračati napade ali pojasniti kako stvar, ki jo je nasprotno časopisje spravilo na dnevni red. Burni prizori se vidijo tu le, ako se zbere k demonstraciji brezdelno delavstvo, ki zahteva kruha, ali ako se obravnavajo v parlamentu zakonski načrti, ki segajo globoko v socialno življenje. Tedaj se tu zberó velikanske množice, ki demonstrativno gredó skozi mesto. A večinoma so take demonstracije tihe; namesto da bi upili, nosijo demonstrantje velike napise, na katerih so zapisane njihove zahteve.“

čuvstvo daje duška v čudnih, včasih jako ekscentričnih oblikah, ki jih ne more razumeti. kdor ne ve, kako praznoto rodi v srcu mrzli protestantizem, ki ne zadovoljuje ne uma ne srca.

Jasno nebo je bilo razprostrto nad parkom. Stopila sva v stran in sedla v travo v senci košatega drevesa.

„Ali vam je znan takozvani ‚Welsh revival‘? me vpraša Patrick.

„Sem nekaj čital v časopisju“, odgovorim, „a mi ni prav jasno, kaj naj pomeni to gibanje.“

FOT. FR. PAVLIN.

Z ŽELEZNICE JESENICE - GORICA - TRST: MOST ČEZ IDRIJO PRI SV. LUCIJI.

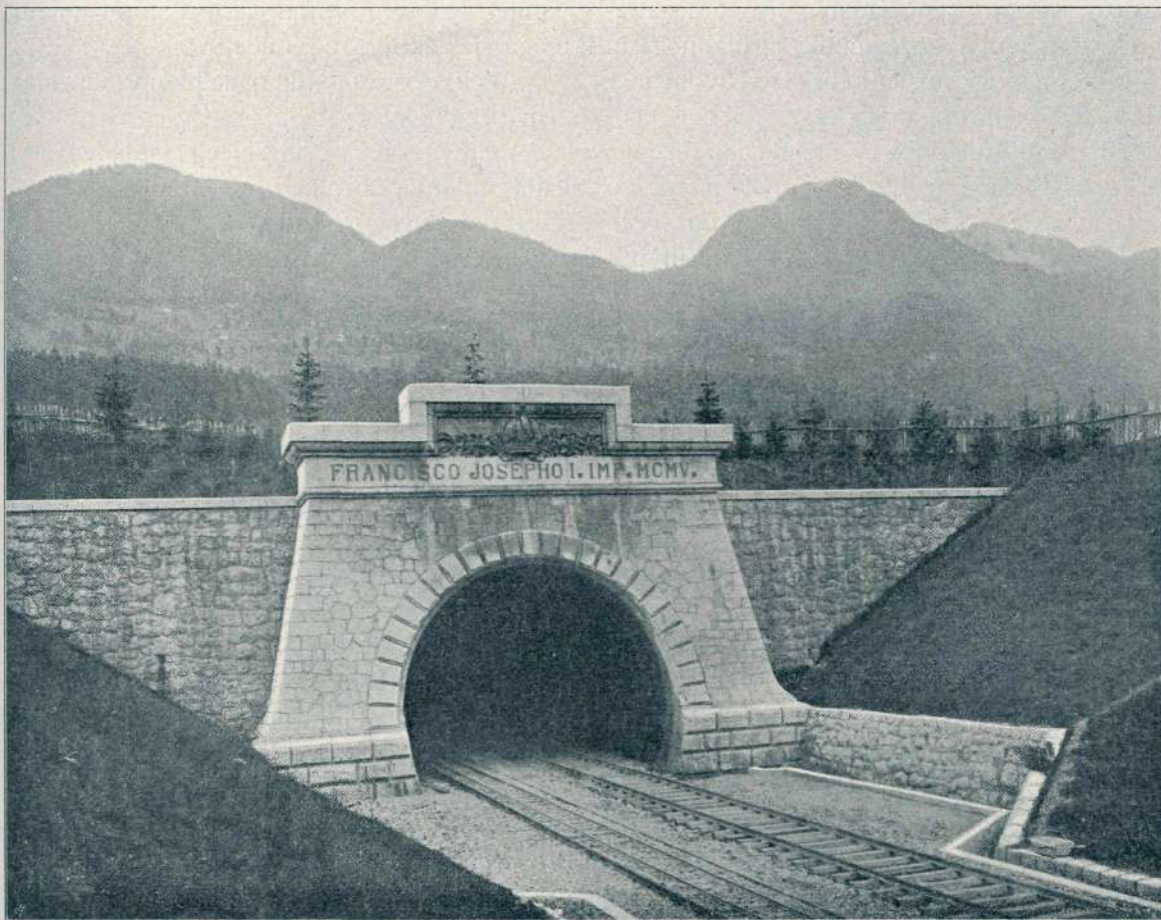
„In kaj si misli Anglež, kadar posluša tako različne in nasprotne teorije teh govorniških sejmarjev?“

„Navadno ne verjame ničesar. Protislovja se med seboj uničujejo in kdor dolgo posluša vso to zmedo, nazadnje res ne ve, komu bi verjel. A verski čut je tudi v hladnem Angležu tako globok, da je večina teh govorov bolj ali manj verskega značaja. Verski odpad je pahnil prebivalstvo v splošen dvom. Mase rastejo brez verskega pouka v meglenih in nejasnih pojmih, in zato si versko

„V Walesu so veliki rudniki, in tamošnje ljudstvo si služi v njih svoj težki in grenki kruh. Med puritanci nastane včasih veliko versko gibanje, in tako je bilo pred kratkim. Neki rudar, Evan Roberts, je imel — vsaj pravil je tako — prikazni in poln nekega mističnega duha je hodil od vasi do vasi, od mesta do mesta, in je delavskemu ljudstvu pridigal ‚vstajenje‘ ter jih klical k molitvi in k pokori. Kamor je prišel, je zbudil veliko navdušenje, ljudje so kar trumoma drli za njim. Cerkve, ki so bile prej prazne,

so se napolnile, in ko je pridigal Evan Roberts, so se videli čudni prizori: Ljudje so padali pred njim na kolena, so poljubovali tla in izpovedovali na glas svoje grehe, da se ponižajo pred celim zborom, molili in prepevali so psalme do ene, dveh ponoči, dasi so težko delali ves dan, in izpreobrnitve so se št. le na stotine. Ko niso cerkve več zadostovale, so molili zunaj na gričih in

katero je iznašel ime ‚akutni emocionalizem‘ ter je pozivljaj oblast, naj takoj otvori za bolnike nekaj blaznic. Drugi listi so pa ugovarjali in so našli v tem gibanju mnogo zdravega. Dokazovali so, da Evan Roberts ni nikak slepar in tudi ni blazen, saj so mu ljudje izročili velike vsote denarja, a kar je sprejela levica, je desnica sproti razdeljevala v dobre namene, in zase ni odbržal ničesar. Okoli

Z ŽELEZNICE JESENICE-GORICA-TRST:
SEVERNI VHOD V BOHINJSKI PREDOR V BOHINJSKI BISTRICI.

FOT. FR. PAVLIN.

travnikih ponoči in podnevi, da, še pri delu pod zemljo so pevali rudarji svete pesmi, tako da se je vsa Angleška bavila s tem čudnim pojavom, ki so ga imenovali ‚versko vstajenje Walesa‘ — ‚the Welsh revival‘. Seveda so sodili različno o Evansu in njegovem delu. Zdravniški list ‚Lancet‘ je pisal, da je to neka histerična epidemija, za

njega so se zbrale zlasti ženske — ‚holy women‘¹⁾, ki so razvile obče koristno delavnost. Evan Roberts je pridigal dobrodelnost in zdržnost od opojnih pijač, in glej: Pijanci so se izpreobračali in niso več pokušili žganja, tako da so ‚bari‘, ki so prej

¹⁾ Svete ženske.

bogateli, prišli ob ves zaslužek in je marsikateri gostilničar zaprl svojo krčmo, gledišča so bila prazna, še klubi za football so prenehali, ker so ljudje izgubili vse zanimanje za šport, in prej sirovi rudarji so postali tako mehki, da niso niti pretepali več konj, čim manj svojih ženâ . . .“

„In kako dolgo je trajalo to vstajenje?“

„Taka stvar butne hitro na dan, potem se pozabi; zdaj res ne vem, kako je. V protestantskih sektah, kjer ljudstvo ne dobi zadovoljstva za svoja verska čutila iz hladnega in površnega bogoslužja, ki tira le v dvom in v mrzli racionalizem, udari često na dan tako gibanje. Ljudska duša išče resnice in rešenja, in če misli, da je iz blodenj prišla na pravo pot, se zažene s silo naprej. Žal, da so to le poedini pojavi, ki hitro opešajo, in potem pade prevarjena zavest zopet nazaj, ker ne najde one trdne opore in višje moči, ki je potrebna, da se ohrani na pravi poti. Ko bi katoličani imeli dovolj misijonarjev, ki bi prišli v dotiko z ljudstvom v vseh njegovih težavah in bridkostih, bi ga privedli v katoliško cerkev, saj kar je še pozitivnih verskih tradicij med njim, so nezamorjena dedščina iz davnih katoliških časov pred verskim odpadom.“

Vrnila sva se zopet počasi proti Marmornatemu oboku. Solnce se je že precej nagnilo proti zapadu, in vedno več ljudstva je prihajalo v Hyde-Park, kjer se je skoro porazgubilo po brezkončnih potih, a pri Sunday-lecturerjih so bile vendar videti precejšnje trume. Prizor se je bil nekoliko izpremenil: Nekateri so odšli in na njih mesta so stopili drugi z novimi napisi in zastavami. Prišla je tudi gruča ženskih, ki so nosile napise: „Votes for Women“¹⁾. S hreščočim glasom je ena izmed amaconk vpila s stola in dokazovala, da morajo dobiti ženske volilno pravico v parlament. Dokazovala je, da ženske povsod, kjer so zdaj pripuščene k javnemu delu, pri šolstvu, pri občinski in zasebni dobrotelnosti itd. bolje delajo, nego moški, le v parlament jih ne pusti oholi

¹⁾ Volilno pravico ženskam.

moški rod. Tako je polovica človeštva — in ne slabša polovica! — izključena od državljanskih pravic. Pozivljala je k agitaciji, poslušavke so pa dvigale napise.

Malo dalje je govoril lecturer za abstinenco z velikim napisom „Temperance“, in kmalu sva prišla tudi do bradača, ki je izpreobračal „kristjane, jude in vse druge krivoverce in grešnike“. Nihče ga ni poslušal in porabil je to priložnost, da si nekoliko oddahne. Ko sem s Patrickom stopil mimo njega, je takoj zopet začel:

„Well, gospodje, da nadaljujem tam, kjer sem prej nehal . . .“

A midva nisva poslušala tega nadaljevanja, kajti pod Marmornatim obokom se je pokazal zanimivejši prizor.

Za veliko rdečo zastavo je korakala godba uniformiranih piskačev, sledil ji je pa čuden izprevod. Mladi možje v rdečih jopičih in s polvojaškimi čepicami na glavi in čudno uniformirane ženske so korakale po dve in dve po taktu godbe. Ženske so bile vse popolnoma enako oblečene, pol nune, pol vojaki.

„To je pa ‚Salvation - Army‘“, reče Patrick. „Zdaj bo zanimivo.“

Praporščak je postavil zastavo na tla, in okoli njega se je vstopila godba, ki je igrala neki koralni napev. Moški in ženske s knjižicami v roki so pevali na vse grlo, da je daleč odmevalo. Videlo se je, da jim ni toliko za lepoto petja, kolikor za moč, da bi priklicali mnogo ljudi. Sledila je pridiga mladega moškega, takozvano „bombardiranje Odrešilne armade“, ki mu je sledila zopet kričeča pesem z godbo. Mahali so z zastavicami, dečki so pa raznašali oklice armadnega poveljstva na ljudstvo, da naj pristopi k sveti vojski. Ženske, ki imajo široke klobuke, segajoče zadaj do vratu in spredaj odprte, podobne zevajočim ventilatorjem na parnikih, so se zvijale in podpirale s klici bombardiranje. Ljudje so drli skup, da vidijo ta špektakelj. Dobil sem tudi jaz vojni oklic, v katerem stoji, da pride v kratkem general Booth k veliki reviji Odrešilne armade, haleluja! — kar naznanja iz glavnega taborišča

vsem brigadirjem, polkovnikom, častnikom in borivcem Odrešilne armade. Ilustrirani oficialni list generalov je obsegal sladko sentimentalne povestice, ki opisujejo nesrečo brezbožnega človeka, strašijo z večno pogubo in kličejo k izpreobrnjenju. Nabožne pesmi se vrsté z naznanili o velikanskih uspehih armade in s poročili o avanziranju junakov armade, ki so tudi naslikani.

„Ti bodo zdaj šli po ulicah“, reče Patrick, „in bodo povsod ponavljali te prizore ter bombardirali ljudska srca s svojo godbo in s svojim upitjem. Ljudje bodo povsod drli skup, in v svojih poročilih bodo naznanjali, koliko tisoč so jih izpreobrnilo ta dan. Kdor bere njihova poročila, bi sploh mislil, da je že ves svet njihov.“

„Pa kaj nameravajo s svojo armado?“

„Pravijo, da ljudi izveličujejo. Že Wesley, katerega grobni spomenik z napisom: ‚The World is my Country — Mankind is mine brethren — To do good is my religion‘¹⁾ — je začel velikansko agitacijo, da zbere v novi cerkveni organizaciji mase ljudstva, ki so odpadle od državne cerkve. Metodistovska sekta ima svoje dobro organizirane občine povsod, kamor pride Anglež. A vrhunec je dosegel William Booth, ki je začel svojo agitacijo na ulici med najbolj revnimi sloji in ki se mu je posrečilo, čisto vojaško organizirati svojo armado. Medene pridige vabijo ljudstvo, ki vidi svoje zveličanje v neki sladki, kvietistični verski čuvstvenosti. Odrešilna armada podpira z nabranimi denarji reveže in zlasti snuje prenočišča in zavetišča za najbolj ubožne sloje. To ji privabi mnogo pristašev, zlasti, ker je upregla tudi ženstvo. Ženske so ravno tako kakor moški častnice, polkownice, brigadirke itd. One pridigajo, prorokujejo in pojejo po ulicah z veliko vnemo, in naberó za armado pristašev vsake

¹⁾ Svet je moja domovina. — Človeštvo so moji bratje. — Delati dobro je moja vera.

starosti. General Booth pa vlada to armado, ki se razteza že od Berolina do Amerike. Eni se jim smejejo, drugi jih zóvejo sleparje in norce, a oni agitirajo dalje.“

Armada je končala svojo glasno pobožnost, dvignili so zastave in pojoč z godbo odkorakali v vrsti po ulici. Na prvem trgu so se ustavili in zopet začeli svojo predstavo. Veliki boben je gromel in ljudje so prišli, da jih Odrešilna armada bombardira...

Lecturerji so pa neutrudno vršili dalje svoj posel, veseli, da je odšel njihov najnevarnejši konkurent — veliki boben Boothove armade.

Bližal se je že večer in meni je šumelo po glavi.

„Tam govori katoličan“, mi šepne Patrick in me potegne za seboj.

Na stolu je stal simpatičen mladenič z onimi svetlimi jasnomodrimi očmi in zlatobliščečimi lasmi, ki takoj izdajo sina zelenega Erina. Dokazoval je krivice, ki se godé katoličanom pod angleško vlado in zahteval, da se odpravi državna cerkev in izvede popolna svoboda vesti. Zavračal je razne napade na katoličanstvo, ki so se bili prošli teden pojavili po časopisju.

Patrick mu je ploskal, nato je pa skočil na prazen stol ter začel vpiti: „Homerule! Selfgovernment!“

„Well! Well done!“ sem mu pritrjeval, in kmalu se je nabralo nekaj poslušavcev, katerim je razlagal Patrick, da se mora dati Irski samouprava, da se mora streti nasilstvo kapitalizmu in poceniti ubogemu ljudstvu kruh.

„Dobro, dobro, izvrsten Sunday-lecturer!“ sem ga pohvalil, ko je nehal. „Škoda res, da ne znam bolje angleško, sicer bi še jaz malo poizkusil. A sedaj, Patrick, hvala in lahko noč! Od nedeljskega počitka sem že ves oslabeled, ker nisem ničesar jedel od zajutrka. Zatekel se bom v prvo restavracijo, da tam začnem zopet svoj normalni delavnik!“

